

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารกับประสิทธิผลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 2) ศึกษาประสิทธิผลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 3) เปรียบเทียบระดับการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารกับประสิทธิผลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตาม เพศ อายุ และวุฒิการศึกษา 4) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารกับประสิทธิผลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานสารสนเทศเพื่อการบริหารและหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้จำนวน 254 คน ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวนทั้งสิ้น 241 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.88 ผู้วิจัยขอเสนอสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะดังนี้

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารกับประสิทธิผลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ระดับการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการบริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีระดับการใช้อินเทอร์เน็ตมากที่สุดคือ การใช้อินเทอร์เน็ตเป็นกิจวัตรประจำวัน รองลงมาคือ การใช้อินเทอร์เน็ต

ที่หลากหลาย และใช้สารสนเทศขั้นต้นหรือเริ่มใช้สารสนเทศ ส่วนที่มีการใช้สารสนเทศน้อยที่สุด คือ การพัฒนาการใช้สารสนเทศ และการบูรณาการสารสนเทศกับกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น

2. ระดับประสิทธิผลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อประสิทธิผลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีประสิทธิผลในการบริหารมากที่สุดคือ ด้านการบริหารงบประมาณ รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารวิชาการ ด้านที่มีประสิทธิผลในการบริหารน้อยที่สุดคือ ด้านการบริหารทั่วไป

3. ผลการเปรียบเทียบระดับการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตาม เพศ อายุ และ วุฒิการศึกษา

3.1 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ คือ เพศหญิงและเพศชาย พบว่า มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การใช้สารสนเทศขั้นต้นหรือเริ่มใช้สารสนเทศ การแสวงหาสารสนเทศ การเตรียมความพร้อมที่จะใช้สารสนเทศ และการใช้สารสนเทศเป็นกิจวัตรประจำวัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามอายุ คือ อายุต่ำกว่า 40 ปี และอายุ 40 ปี ขึ้นไป พบว่า มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การเตรียมความพร้อมที่จะใช้สารสนเทศ การพัฒนาการใช้สารสนเทศ การบูรณาการสารสนเทศกับกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น และการใช้สารสนเทศอื่นนอกเหนือจากที่เคยใช้อยู่ มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตาม วุฒิการศึกษา คือ ระดับปริญญาตรีและระดับสูงกว่าปริญญาตรี พบว่า มีความคิดเห็นต่อระดับการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การเตรียมความพร้อมที่จะใช้สารสนเทศ การพัฒนาการใช้

สารสนเทศ การบูรณาการสารสนเทศกับกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น และการใช้สารสนเทศอื่น นอกเหนือจากที่เคยใช้อยู่ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตาม เพศ อายุ และ วุฒิการศึกษา

4.1 ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ คือ เพศหญิงและเพศชาย พบว่า มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.2 ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามอายุ คืออายุต่ำกว่า 40 ปี และอายุ 40 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.3 ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา คือ ระดับปริญญาตรีและระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารกับประสิทธิผลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

ผลการวิเคราะห์ พบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อระดับการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($r = 0.718$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมกับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษารายด้าน พบว่ามีความสัมพันธ์ในทางบวกทั้ง 4 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

0.01 เรียงตามลำดับค่าความสัมพันธ์จากมากไปหาน้อยคือ ด้านการบริหารวิชาการ ($r = 0.699$) ด้านการบริหารทั่วไป ($r = 0.696$) ด้านการบริหารงานบุคคล ($r = 0.630$) และด้านการบริหารงบประมาณ ($r = 0.718$) ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา โดยรวมกับระดับการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษารายด้าน พบว่ามีความสัมพันธ์กันในทางบวกทั้ง 8 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เรียงตามลำดับค่าความสัมพันธ์จากมากไปหาน้อยคือ การบูรณาการสารสนเทศกับกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น ($r = 0.679$) การเตรียมความพร้อมที่จะใช้สารสนเทศ ($r = 0.664$) การพัฒนาการใช้สารสนเทศ ($r = 0.661$) การใช้สารสนเทศอื่นนอกเหนือจากที่เคยใช้อยู่ ($r = 0.602$) การใช้สารสนเทศที่หลากหลาย ($r = 0.598$) การแสวงหาสารสนเทศ ($r = 0.590$) การใช้สารสนเทศเป็นกิจวัตรประจำวัน ($r = 0.581$) และ การใช้สารสนเทศน้อยหรือไม่ใช้สารสนเทศ ($r = 0.580$) ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารกับประสิทธิผลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 มีประเด็นที่สำคัญนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. การใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

ระดับการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน เมื่อพิจารณาในแต่ละระดับพบว่าทุกระดับการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารอยู่ในระดับมาก โดยมีระดับการใช้สารสนเทศมากที่สุดคือ การใช้สารสนเทศเป็นกิจวัตรประจำวัน ทั้งนี้เนื่องจากการดำเนินงานประจำวันของผู้บริหารต้องใช้งานโปรแกรมสำเร็จรูปที่ช่วยให้ได้ข้อมูลและสารสนเทศที่สวยงามถูกต้องและทันสมัย รวมถึงความต้องการสืบค้นข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศในระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อให้ทันกับความต้องการใช้งานซึ่งในปัจจุบันการติดต่อข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงานหรือองค์กรโดยส่วนใหญ่เป็นการสื่อสารออนไลน์ผ่านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ เช่น ระบบสำนักงานอิเล็กทรอนิกส์ (e-Office) การจัดเก็บข้อมูลนักเรียนรายบุคคล (Data Management Center) ทั้งนี้

เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่ทันกับเหตุการณ์และงานบรรลุตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ ทั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ มัสยา รุ่งอรุณ (2554, หน้า 88-92) ที่พบว่าการใช้สารสนเทศในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณิชกรณ์ หิรัญชาติ (2556, หน้า 93-97) ที่พบว่าผู้บริหารมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมงคล สุวรรณภาศรี (2552 อ้างถึงใน มัสยา รุ่งอรุณ, 2554, หน้า 59) พบว่า การใช้สารสนเทศในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ เอกราช เกรือศรี (2558, หน้า 202-209) ที่พบว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ตามความคิดเห็นของครูโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สอังกค์ จงสวัสดิ์พัฒนา (2546, หน้า 88-91) Gurr (2000 อ้างถึงใน สุรภฤณี ชายเกตุ, 2551 หน้า 44) Nystrom (1997, p.367) Simon (1977 อ้างถึงใน จันทานี สงวนนาม, 2553, หน้า 213) แต่ไม่สอดคล้องกับ สายพิณ เชื้อน้อย (2551, หน้า 78) ซึ่งพบว่า บุคลากรสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการที่ปฏิบัติงานในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค มีการใช้สารสนเทศในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง และพบว่ามีผลการใช้สารสนเทศมากที่สุด คือ ระดับการแสวงหาสารสนเทศ ส่วนระดับการใช้สารสนเทศเป็นกิจวัตรประจำวันอยู่ในระดับปานกลาง

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาพบว่ามีระดับการใช้สารสนเทศน้อยที่สุดคือ ระดับการพัฒนาการใช้สารสนเทศ และระดับการบูรณาการสารสนเทศกับกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ไม่สมบูรณ์ ขาดความเสถียร ส่งผลให้การจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลสารสนเทศในสถานศึกษาไม่ครอบคลุม ไม่เป็นปัจจุบัน ส่งผลให้ขาดการบูรณาการทั้งภายในสถานศึกษาและภายนอกสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2559, หน้า 8) ที่กล่าวถึงประเด็นปัญหาของการศึกษาไทยในด้าน ICT เพื่อการศึกษาว่า โครงสร้างพื้นฐานขาดความเสถียร ไม่ทั่วถึงและทับซ้อน ระบบฐานข้อมูลขาดการบูรณาการ ไม่ทันสมัย ไม่ได้นำข้อมูลมาใช้ในการตัดสินใจ ซึ่งสอดคล้องกับ ปรัชญา เวสารัชช์ (2545, หน้า 17-20) กล่าวถึงกลุ่มงานสารสนเทศว่าระบบฐานข้อมูลและสารสนเทศของหน่วยงานทางการศึกษาและเขต

พื้นที่การศึกษาควรมีระบบเครือข่ายเชื่อมโยงกัน เพื่อมิให้เกิดการซ้ำซ้อนในการเก็บ สามารถใช้ฐานข้อมูลเดียวกันได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสายพิณ เชื้อน้อย (2551, หน้า 66) พบว่าการใช้สารสนเทศระดับการบูรณาการสารสนเทศกับกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นอยู่ในระดับน้อย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีรศักดิ์ พิงภักดิ์ (2544, หน้า 134-149) ที่พบว่าสภาพปัญหาการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดเพชรบุรี มีอยู่หลายประการ การจัดระบบสารสนเทศขาดการวิเคราะห์นโยบายสารสนเทศ ไม่มีแผนงาน/โครงการพัฒนาสารสนเทศขาดการประชาสัมพันธ์แนวทางการใช้การพัฒนาให้บุคลากรทราบอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารขาดการสนับสนุนในการจัดกระทำและใช้สารสนเทศในการปฏิบัติงาน ไม่มีการกำกับติดตาม ตรวจสอบดูแล สนับสนุนและประเมินผล

2. ประสิทธิภาพในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

ประสิทธิภาพในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริการวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่าประสิทธิภาพในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นเดียวกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 : มาตรา 47 ได้กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับให้บรรลุเป้าหมาย นั่นคือต้องมีการบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง สร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา สร้างความเสมอภาคในโอกาสที่จะได้รับการบริการ การศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง ผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษามุ่งบริหารจัดการศึกษาสู่คุณภาพและมาตรฐานอย่างจริงจังจึงส่งผลให้การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชัย ดันศิริ (2549, หน้า 308) สุวัฒน์ พรหมศิริ (2546, หน้า 38) นิพนธ์ วรรณเวช (2548, หน้า 18) อัครพงศ์ เทพิน (2548, หน้า 36) อัญชนิตา เทียมแพ (2549, หน้า 36-37) กำธร ปุระณะวัฒนกุล (2550, หน้า 55)

เมื่อพิจารณาประสิทธิภาพในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละด้านพบว่าด้านที่มีประสิทธิภาพในการบริหารมากที่สุดคือ ด้านการบริหารงบประมาณ และน้อยที่สุดคือ ด้านการบริหารทั่วไป สอดคล้องกับงานวิจัยของอุมาวดี เหลาอรรคะ (2557, หน้า 111) ที่พบว่า

ประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27 โดยรวมและรายดานอยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ดานการบริหารงบประมาณ และค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือ ดานการบริหารทั่วไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าดานการบริหารทั่วไปมีขอบข่ายและภารกิจที่มากกว่าดานอื่นๆ โดยภาระงานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่นๆ จะเป็นภาระงานของดานการบริหารทั่วไปทั้งหมด ส่งผลให้มีงานเพิ่มขึ้น รวมถึงภาระงานที่มีอยู่ส่วนใหญ่เป็นโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ เช่น งานอาคารสถานที่ งานสาธารณูปโภค การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร งานประชาสัมพันธ์ งานพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ งานธุรการและสารบรรณซึ่งปัจจุบันได้ปรับเป็นระบบสำนักงานอิเล็กทรอนิกส์ (E-Office) จำเป็นต้องมีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้น งานเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งมีภาระงานที่ต้องประสานงานในเรื่องการจัดการศึกษากับผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานต่างๆ ภายนอกที่เกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทเพื่อเป็นการบูรณาการและการมีส่วนร่วมในการระดมความคิดเห็น การวางแผน การร่วมตัดสินใจในการดำเนินงานของสถานศึกษานั้นเอง ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมมาตร คงชื่นสิน (2556, หน้า 141) ที่พบว่า ดานที่มีประสิทธิผลน้อยที่สุดคือ ดานการบริหารวิชาการ รองลงมาคือ ดานการบริหารทั่วไป

3. ผลการเปรียบเทียบการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตาม เพศ อายุ และวุฒิการศึกษา

การใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตาม เพศ อายุ และวุฒิการศึกษา พบว่าในภาพรวมแตกต่างกันทั้งหมดซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน โดยผู้บริหารที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาในภาพรวมแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการใช้สารสนเทศขั้นต้นหรือเริ่มใช้สารสนเทศ การแสวงหาสารสนเทศ การเตรียมความพร้อมที่จะใช้สารสนเทศ และการใช้สารสนเทศเป็นกิจวัตรประจำวัน มีความแตกต่างกัน นอกนั้นไม่แตกต่าง โดยพบว่าเพศชายมีการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษามากกว่าเพศหญิง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารที่เป็นเพศชายอาจมีทัศนคติ ความถนัด มีความรู้ ความสามารถด้านการใช้สารสนเทศมากกว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชฎาวัดย์ บุญเดช (2546, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมและปัญหาในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรที่ทำงานกับบริษัทเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าเพศที่แตกต่างกันของบุคลากรมีผลต่อพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในส่วนของผู้บริหารที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาในภาพรวมแตกต่างกัน

โดยพบว่ากลุ่มที่มีอายุ 40 ปี ขึ้นไป ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่มีอายุมาก มีการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารมากกว่ากลุ่มที่มีอายุน้อยกว่า 40 ปี แสดงว่าผู้บริหารที่มีอายุมากน่าจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดพฤติกรรมที่แตกต่างต่อการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหาร ไม่ว่าจะเป็นการเตรียมความพร้อมที่จะใช้สารสนเทศ การพัฒนาการใช้สารสนเทศ การบูรณาการสารสนเทศกับกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น และการใช้สารสนเทศอื่นนอกเหนือจากที่เคยใช้อยู่ ทั้งนี้เพื่อประกอบการตัดสินใจในการบริหารงานซึ่งจะส่งผลให้ดำเนินงานต่างๆ ในสถานศึกษามีประสิทธิผลที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษวลี ศรีขาว (2551, หน้า 63) ที่พบว่าพนักงานกองบริการสถานี ฝ่ายบริการลาดจอดฯ บริษัทการบินไทย จำกัด มหาชน ที่มีอายุแตกต่างกันมีระดับการใช้สารสนเทศที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยยังพบว่าผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาในภาพรวมแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาที่ต่างกันส่งผลต่อการมีทัศนคติ ความรู้ความสามารถด้านการใช้สารสนเทศที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของชมพูนุช สุจินทร์ม (2547, หน้า 72)

4. ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตาม เพศ อายุ และวุฒิการศึกษา

ประสิทธิผลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 จำแนกตาม เพศ อายุ และวุฒิการศึกษา พบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นในภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน โดยพบว่าผู้บริหารที่มีเพศ และอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลในการบริหารด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป แตกต่างกัน ส่วนผู้บริหารที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหาร ด้านการบริหารวิชาการไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องให้ความสำคัญกับการบริหารงานด้านวิชาการ โดยเฉพาะในยุคแห่งการปฏิรูปการศึกษาต้องเป็นผู้บริหารมืออาชีพ จึงจะทำให้การบริหารและการจัดการศึกษาประสบความสำเร็จและเป็นไปตามแนวทางที่พึงประสงค์ในการปฏิรูปการศึกษา (ธีระรุญเจริญ, ปราชญา กล้าผจญ, และสัมมา ธนินทรีย์, 2545, หน้า 11-12) โดยมีความเป็นผู้นำในการพัฒนาวิชาการ การบริหารสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นตามยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาของชาติสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ. ศ. 2542 ซึ่งให้ความสำคัญกับการปฏิรูปการศึกษาในด้านต่างๆ เช่น ปฏิรูปหลักสูตรและเนื้อหาสาระ ปฏิรูปแนวการจัดการศึกษาโดยให้ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

ปฏิรูปสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษามุ่งให้มีการผลิตใช้สื่อและเทคโนโลยีในรูปแบบที่หลากหลายที่มีคุณภาพ (สำนักงานปฏิรูปการศึกษา 2545, หน้า 15-18) และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ รสริณู เขยสาคร (2557, หน้า 87) จากผลการศึกษายังพบว่าผู้บริหารที่มีเพศ อายุ และวุฒิการศึกษาที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลในการบริหารด้านการบริหารงบประมาณไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการบริหารงบประมาณของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพเป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็นต้องมีข้อมูลและสารสนเทศที่ถูกต้อง คล่องตัว โปร่งใส และตรวจสอบได้ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ข้อมูลการใช้เงินที่ต้องสอดคล้องกับแผนงานงบประมาณที่จัดทำไว้ อีกทั้งผู้บริหารมีหน้าที่ในการบริหารการเงินให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบกฎเกณฑ์หน้าที่เกี่ยวกับการเงิน สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, หน้า 39) ที่กล่าวไว้ว่า การบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระ ในการบริหารจัดการมีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากบริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตติกรณ์ สุขดี (2551, หน้า 106-107) ที่พบว่าผู้บริหารให้ความสำคัญต่อการบริหารงานงบประมาณตามหลักคุณธรรม หลักนิติธรรมและหลักความโปร่งใสมากกว่าหลักอื่นๆ โดยผู้บริหารส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเงิน ให้มีความซื่อสัตย์ตามหลักคุณธรรม มีความรับผิดชอบสูงสุด มิเช่นนั้นแล้วอาจส่งผลให้เกิดความเสียหาย และถูกลงโทษตามกฎหมายได้

5. ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารกับประสิทธิผลในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2

ผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นว่า ระดับการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับสูง ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหาร โดยรวมกับประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษารายด้าน พบว่ามีความสัมพันธ์ในทางบวกทั้ง 4 ด้าน และความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาโดยรวมกับการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารรายด้าน พบว่ามีความสัมพันธ์กันในทางบวกทั้ง 8 ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบรรเจิด อินทร์กล้า (2549, หน้า 118) ที่พบว่าคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามทัศนะของครู คือ ด้านการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทธิวัชร ทัพบเจริญ

(2549, หน้า 138) ที่พบว่าอนาคตภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารทั้ง 4 ด้าน คือ ควรมีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนา งานในทุกๆ ด้านให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการดำเนินงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมหมาย เทียนสมใจ (2556, หน้า 302) ที่พบว่าองค์ประกอบการบริหารที่มีประสิทธิผลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ คือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง การวางแผนกลยุทธ์ องค์การแห่งการเรียนรู้ วัฒนธรรมองค์การ เทคโนโลยีสารสนเทศ และสนับสนุนการมีส่วนร่วม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

จากผลการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารกับ ประสิทธิภาพในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผู้วิจัยขอเสนอแนะสถานศึกษาและผู้บริหารควรปฏิบัติเพิ่มเติมดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการพัฒนาการใช้สารสนเทศในสถานศึกษาด้วยการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับซอฟต์แวร์โปรแกรมที่ใช้ในการพัฒนา/วิเคราะห์/ประมวลผลข้อมูลและสารสนเทศทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา มีการแสวงหาและบูรณาการสารสนเทศที่หลากหลายที่เกี่ยวข้องกับด้านการศึกษาเพื่อให้ได้สารสนเทศที่ถูกต้องและตรงกับความต้องการมาใช้ประกอบการตัดสินใจในการบริหารงานอย่างสม่ำเสมอเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา

2. สถานศึกษาควรพัฒนาและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารการเงิน การบัญชี พัสดุครุภัณฑ์และสินทรัพย์ เพื่อให้การบริหารงานเป็นระบบ ถูกต้อง โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ และควรส่งเสริมการประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา ส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน

3. ควรส่งเสริมและพัฒนาการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารให้กับผู้บริหารหญิง และผู้บริหารรุ่นใหม่ที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี เพื่อให้เกิดการใช้สารสนเทศอย่างสม่ำเสมอเป็นกิจวัตรประจำวันและเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา

4. สถานศึกษาคควรมีการศึกษา วางแผนและพัฒนาโครงสร้างเครือข่ายระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้มีเสถียรภาพ ทันสมัย เพื่อเป็นการบูรณาการข้อมูลและสารสนเทศระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอกโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป คือ

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาระดับการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารและประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร จึงควรมีการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารและประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารซึ่งจะส่งผลให้การบริหารมีประสิทธิผลที่สูงขึ้น

2. ควรมีศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศที่สอดคล้องกับความต้องการใช้งานที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษา และสามารถบูรณาการข้อมูลและสารสนเทศระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอกโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อลดภาระงานในการประสานงานและเพิ่มศักยภาพในการบริหารสถานศึกษาให้ประสิทธิผลที่สูงขึ้น